

E ntrar en una sala de projecció cinematogràfica i, un cop els llums tancats, deixar-se xuclar per les imatges que desfilen per la pantalla tot teixint una història de ficció és una experiència que, per la seva intensitat, per la seva força, no pot comparar-se amb cap altra: a diferència de la literatura, per exemple, el cinema té el poder d'atrapar l'espectador fins al punt de fer-lo entrar en la seva pròpia galàxia i no deixar-lo anar fins al final. Una mena de segrest espiritual que les històries transmeses en paper imprès no aconseguixen sinó en comptades excepcions.

Oblidar-se de si mateix i obrir els sentits i la ment a la ficció és, doncs, requisit indispensable per a l'espectador de cinema. Un ritual ja centenari induït per la fosca que permet crear l'atmosfera ideal perquè cadascú pugui expressar els seus propis sentiments. ¿Qui no ha vist mai una pel·lícula que l'hagi fet plorar fins més enllà de la sortida del cinema, que l'hagi entristit prou per refusar una estona de gresca amb els amics, que l'hagi fet tornar a casa temorós de topiar amb l'assassí de la serra mecànica al replà o que l'hagi fet rumiar sobre algun capítol especial de l'obra?

L es persones entossudides a inventar-se històries de ficció i a explicar-les als altres -des del convenciment que la seva és, sempre, una història nova que ve a omplir un buit important- no podem evitar sentir una certa enveja per aquesta disposició total amb què l'espectador s'enfronta sempre a una producció cinematogràfica, aquest lliurament en cos i ànima, sense destorbs, que només la química de la suggestió pot explicar. Com no podem evitar, tampoc, sentir enveja per la gran quantitat de recursos que el cinema posa en mans del constructor d'històries: des de la possibilitat de treballar amb personatges reals de carn i ossos fins a la d'explicar les coses a través d'un llenguatge nou fet de paraules, silencis, mirades i notes musicals, sense oblidar el luxe de recrear una posta de sol sense perdre la màgia de totes i cadascuna de les tonalitats canviant de la llum.

V oler explicar una història per al cinema, doncs, suposa un exercici d'invenció considerable, enorme, espectacular. Això és, precisament, el que converteix el cinema en un gran espectacle, en l'actualització d'aquella condició d'espectacle total que abans es donava a l'òpera: direcció, guió, interpretació, música, banda sonora, vestuari, il·luminació, maquillatge, coreografia... La quantitat d'especialistes i d'equips que intervenen en la realització d'una pel·lícula és igualment considerable, enorme, espectacular, fins al punt que sovint no hi ha acord sobre qui és l'autor indiscutible del resultat final o de qui ha estat el mèrit de convertir aquell producte en una obra mestra.

A diferència de la creació literària, doncs, que és sempre una creació personal que demana intimitat, la creació cinematogrà-

Xuclats per la fosca

fica és un treball d'equip, de conjunt, i, evidentment, considerablement més costós des del punt de vista econòmic. Si no fos per aquests dos fets penso que molts més escriptors haurien provat de fer camí en el món del cinema -el mitjà d'expressió propi del segle XX- encara que només fos per curiositat i amb la ferma intenció de no bandejar la creació literària.

P enso ara, per exemple, en com devien ser aquells primers anys de vida del cinema, els inicis del que després esdevindrien els grans estudis i els primers passos dels grans directors i dels guionistes més aplaudits: tots abocats a un projecte engrescador que s'havia proposat ni més ni menys que transformar els somnis de la gent en matèria real. I intento obrir la meua pròpia pell a aquella esgarrapada d'estranya excitació que, ara fa cent anys, va empènyer una riuada de gent a fer les maletes i emprendre el viatge cap a Sunset Boulevard.

V

oler explicar una història
per al cinema, doncs,
suposa un exercici d'invenció
considerable, enorme,
espectacular